

แนวทางการปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

วิเชียร ประจงมุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

เมษายน 2549

ISBN 974-429-415-9

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

A PRACTICAL GUIDELINE FOR STUDENTS' ACTIVITIES PROMOTION OF SCHOOLS
UNDER NAKHONNAYOK EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE

WICHIEEN PRAJONGMOON

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

April 2006

ISBN 974-429-415-9

Copyright by Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University All Right Reserved

วิเชียร ประจวบกุล. (2549). แนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).

พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

คณะกรรมการควบคุม : ดร.อมรรักษ์ สนั่นเสียง,

ผู้ช่วยศาสตราจารย์มงคล พูนเพิ่มสุขสมบัติ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการ พัฒนาแนวทางการปฏิบัติ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครนายก กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ 1) ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้ปฏิบัติงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา และ กรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 คน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน 3) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน 4) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 60 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า

แนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครนายกที่พัฒนาขึ้นตรงกับความต้องการ มีความเหมาะสม และมีความเป็นไป ได้ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม 41 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กิจกรรมการปฐมนิเทศนักเรียน 7 ขั้นตอน เช่น กำหนดจุดมุ่งหมายในการปฐมนิเทศนักเรียนไว้อย่างชัดเจน ดำเนินการปฐมนิเทศโดยการมีส่วนร่วม ของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษา 2) กิจกรรมการรักษาระเบียบวินัยของ โรงเรียน 9 ขั้นตอน เช่น กำหนดนโยบายด้านการรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน จัดให้มีการ ประชาสัมพันธ์ หรือยกย่องชมเชยแก่นักเรียนที่มีความประพฤติดี 3) กิจกรรมการจัดบริการสุขภาพ และอนามัยนักเรียน 8 ขั้นตอน เช่น วางแผนการจัดบริการสุขภาพและอนามัยนักเรียนในระดับ โรงเรียนโดยขอความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข นิเทศ กำกับ ติดตาม และควบคุมคุณภาพ ในการปฏิบัติงาน 4) กิจกรรมการจัดและบริการอาหารกลางวัน 10 ขั้นตอน เช่น จัดทำโครงการ การจัดและบริการอาหารกลางวัน ประเมินผลตามโครงการการจัดและบริการอาหารกลางวัน 5) กิจกรรมการจัดกิจกรรมประชาธิปไตย 7 ขั้นตอน เช่น วางแผนการจัดกิจกรรมประชาธิปไตย ในโรงเรียนในรูปของคณะกรรมการ นิเทศ กำกับ ติดตาม ควบคุมคุณภาพระหว่างปฏิบัติงาน

Wichien Prajongmoon. (2006). **A Practical Guideline for Students' Activities Promotion of Schools under Nakhonnayok Educational Service Area Office.** Master Thesis, M.Ed. (Educational Administration). Phranakhon Si Ayutthaya : Graduate School, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisory Committee : Dr. Amornrat Sananseang, Assistant Professor Monkol Poonpermsuksombat.

ABSTRACT

The purpose of the research was to study the need to develop a suitable and feasible guideline for Students' Activities Promotion of schools under Nakhonnayok Educational Service Area Office. All of the samples were separated into 4 groups: 1) 10 relevant people including school administrators, teachers concerning students' activities and school committee, 2) 5 academics, 3) 12 experts, and 4) 60 school administrators. Pre-constructed forms of interview and questionnaires were used in data collection. The Statistical analysis was performed by frequency, percentage, median, inter-quartile, arithmetic mean, standard deviation, and t-test.

The findings indicated that a suitable and feasible guideline to improve the method of promotion in Students' Activities under Nakhonnayok Educational Service Area Office consisted of 5 topics within 41 items. They were; 1) the orientation - 7 items such as specifying the clear objective of orientation, doing the orientation by school administrators, teachers, parents and school committee, 2) school's rules and disciplines activities - 9 items such as specifying the policies of keeping of school's rules and disciplines, public relations of schools and esteeming the good habitual, 3) students' health service activities - 8 items such as planning of students' health service with the help of public health officers, monitoring, superintending, pursuing and controlling the quality of work, 4) the students' lunch management and service - 10 items such as doing a project for the students' lunch service, evaluating the project for the students' lunch service and 5) the democratic activities - 7 items such as planning the democratic activities in schools based on the school committee, suggesting, superintending, pursuing and controlling the quality of work.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกสำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์จาก ดร.บูรพาพิศ
พลอยสุวรรณ ดร.อมรรักษ์ สนั่นเสียง ผศ.มงคล หุกเพิ่มสุขสมบัติ ซึ่งได้รับความเอาใจใส่
ช่วยเหลือ แนะนำ ตลอดจนแก้ไข ปรับปรุง ข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างใกล้ชิดโดยตลอด ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทความรู้ต่าง ๆ ซึ่งได้
ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถทำงานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชา ทรวงแสง
ดร.ชิดชัย สนั่นเสียง นายปรัชญา สมบูรณ์ทรัพย์ นายสมบัติ แจ่มดวง รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่
การศึกษานครนายก และอาจารย์ปรีชา ภาวโน ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก
ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้ปฏิบัติการสอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่างและเสียสละเวลาตอบแบบสอบถาม

ขอบคุณ อาจารย์สมชาย พุ่มพิมล อาจารย์พรศิริ กองนวล อาจารย์พิสมัย สาระกุล อาจารย์
จันทนา พูนเพิ่มสุขสมบัติ อาจารย์ทองคำ ดวงพรหม และอาจารย์สมจิตร ทับทิม ที่ให้ความช่วยเหลือ
และให้กำลังใจมาโดยตลอด ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นและเพื่อนร่วมงานทุก ๆ คน และผู้มีส่วนในการ
ช่วยให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ซึ่งให้ความรัก กำลังใจ และสนับสนุนแก่ผู้วิจัยเสมอมา
จนสำเร็จการศึกษา

วิเชิขร ประจงมุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฉุ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
กรอบความคิดในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
งานกิจการนักเรียน.....	11
แนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจการนักเรียน.....	15
การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล.....	36
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	41
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกกับการบริหารงานกิจการนักเรียน.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 56
	ชั้นที่ 1 ชั้นศึกษาความต้องการแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจการนักเรียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก..... 56
	ชั้นที่ 2 ชั้นพัฒนาแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจการนักเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก..... 58
	ชั้นที่ 3 ชั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจการ นักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก..... 59
	ชั้นที่ 4 ชั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจการ นักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก..... 62
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 66
	ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจการ นักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก..... 66
	ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจการนักเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก..... 75
	ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความเหมาะสมของแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงาน กิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครนายก..... 78
	ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงาน กิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครนายก..... 85
	ตอนที่ 5 สรุปแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจการนักเรียนของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก..... 92
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 95
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 95
	วิธีดำเนินการวิจัย..... 95

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) สรุปผลการวิจัย.....	96
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะ.....	101
บรรณานุกรม.....	103
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก ราชานามผู้เข้าร่วมประชุม ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิ และ ราชานามผู้เชี่ยวชาญ.....	109
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมประชุมและคอบแบบสอบถาม เพื่อการวิจัย.....	113
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	118
ภาคผนวก ง คำวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาและหลักวิชาของแนวทาง ปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	143
ภาคผนวก จ สูตรการคำนวณที่ใช้ในการวิจัย.....	147
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	150

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	48
2 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของของผู้เชี่ยวชาญ การพัฒนาแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงาน กิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก...	78
3 ค่ามัธยฐาน (Mdn) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) ของแนวทางปฏิบัติการ ส่งเสริมงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครนายกตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ กิจกรรมการปฐมนิเทศนักเรียน.....	80
4 ค่ามัธยฐาน (Mdn) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) ของแนวทางการปฏิบัติ การส่งเสริมงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครนายกตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ กิจกรรมการรักษา ระเบียบวินัยของ โรงเรียน.....	81
5 ค่ามัธยฐาน (Mdn) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) ของแนวทางการปฏิบัติ การส่งเสริมงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครนายกตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ กิจกรรมการจัดบริการ สุขภาพและอนามัยนักเรียน.....	82
6 ค่ามัธยฐาน (Mdn) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) ของแนวทางการปฏิบัติ การส่งเสริมงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครนายกตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ กิจกรรมการจัดและ บริการอาหารกลางวัน.....	83
7 ค่ามัธยฐาน (Mdn) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) ของแนวทางการปฏิบัติ การส่งเสริมงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครนายกตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ กิจกรรมการจัด กิจกรรมประชาธิปไตย.....	84
8 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของของผู้บริหารสถานศึกษา การพัฒนาแนวทางปฏิบัติการส่งเสริม งานกิจการนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครนายก.....	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
9	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงาน กิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก กิจกรรมการปฐมนิเทศนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และค่าสถิติ t-test ในการทดสอบค่าเฉลี่ย.....	87
10	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก กิจกรรมการรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และค่าสถิติ t-test ในการทดสอบค่าเฉลี่ย.....	88
11	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก กิจกรรมการจัดบริการสุขภาพและอนามัยนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และค่าสถิติ t-test ในการทดสอบค่าเฉลี่ย.....	89
12	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก กิจกรรมการจัดและบริการอาหารกลางวันตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และค่าสถิติ t-test ในการทดสอบค่าเฉลี่ย.....	90
13	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก กิจกรรมการจัดกิจกรรมประชาธิปไตย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และค่าสถิติ t-test ในการทดสอบค่าเฉลี่ย.....	91

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 โครงสร้างขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา.....	39
3 วงจรคุณภาพ PDCA.....	42
4 โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	48
5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	65
6 การพัฒนาแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมงานกิจการนักเรียน.....	76